

Empress Maria

Em. nkp

ପାତ୍ର ଶବ୍ଦ

20 (8) ԱԵԳՏԵՐԵՐԵ

1852

ԲԻՆԱՐԱԿԱՆ ԱՎԱՐՔ-ԲԻՆԱՐԱԿԱՆ
ԳՈՎԱՐԱԿԱՆ - Գումարեց իշխանութեալուստով մի քանչը :
ԱՄԱՐԱԿԱՆ - Դեպ ի համար դեպակա մը կ' երթաց ։ Դա պատրա-
սացած պատերազմին պիտի էր :
ԳՈՎԱՐԱԿԱՆ - Պորած ։ Թակառ օրական Հրացարանու մը :
ԱՄԱՐԱԿԱՆ ԱՌ ԿՈՎԱՐԱԿԱՆ - Թաշութիւն և կառաւ լիւ ու կը
բարիք :
ԱՎԱՐՔ-ԲԻՆԱՐԱԿԱՆ ԱՎԱՐՔ-ԲԻՆԱՐԱԿԱՆ ԱՎԱՐՔ-ԲԻՆԱՐԱԿԱՆ
ՏԵՇԻ-ԲԻՆԱՐԱԿԱՆ - Կարգեց պատրաստենի իշխանը :
ՕՎԱՐԱԿԱՆ ՑԼ-ՐՈՒԲԵՐԻՆ - Անուղաղը :
ՅԱՎԵՐԱԿԱՆ ԿՎ-ՋՎ-Բ - Աշխանաշքարժեւան մեջ մասնակ-
ութեան առաջնորդին իշխան :
ՇՐԵՎԻՆ - Շիքն ու թիւնը - Մերսիկը ։ Յազդիայէ
առ թիւն ու :
ԽՈՎԱՐԱԿԱՆ-ԲՐ-ԱՌԴՐԱԿԱՆ - Պորած և յաւագական
իշխան թագավորութեան աշխանի համար Հայոց միա պատրա-
սաց մարտիրուշ անշահերկ արձանագիրներ (Ըստուն) .
ԸՍՏՈՒՆ - Խաչոց պատճեն անհանուններ (Ըստուն) .
ԲԵՐԱՎԵՐԱԿԱՆ ԱՎԱՐՔ - Ար էթազար լինաւ ։

ամէն պաշտօնաթուելոյ յարևադ եղող կողմէրը կարգա-
դաւ ամեցներ ու բերդեր չինէ, որդէս զի ազատ
Դափրատանցւոց երկիրը գաղթականներուն եր-
կրին չեւս ամենեւնի հարգրգութիւնն չունենայ: Եազ
թէ զմուար եւ թէ երկայն ժամանակի կապս է
առանկ վաֆտաւն ժամէ աւելի Երկրայնութիւն ունե-
ցող տօհմանի մը լրաց ամոցներ գնել: Ալմէեր-
քրութիւն մէջ նոր շինուած տեղերէն շատերը թէ չոս-
միներն առին եւ կոմ պաշտմելով՝ մը իր զօրոց
համար ընթառած որբառներն աշու լիներուն առջեւ
յափշտակեցին: Երմ անահաւառ լուերը կը հուսա-
տն որ Դափրատանցիր պատերազմին մէջ կրիմեալ
դուշերու պէս կը վրասին: — Ա! իրն զօրապիւրը
հարկաւոր սեղկց որ բոլոր գալութ ակնութիւնը
զէնք տոնէ եւ զօրաց չետ մանազմ՝ որոշիչ պա-
տերազմ՝ մը լրաց: Բարձրացաց հրումունին կու-
սավարը նոյն վախճանի համար Գուր լաղթին ընա-
կիւներէն ստուգ ժապիթը հրաման հանեց: — Դազ-
թականա թեան լրագիրները Դափրատանցւոց ը-
րած աւարառութեանց ու աւարդիս թեանց վայ-
էներ կը լիցընն: Բօլոր կրահան նահանդը, կը ը-
սն, քիչ մը եռոքը ուստիք չինար՝ թէ որ ազգո-
միւնքներով պատերազմին վերջ մը շարուի: Ես
յակրուն Վանունի գրամանեղանին վայ ըրած ազգ-
ցութիւնը զիւրաւ կրահանդացուի:

ԳԵՐԱԿԱՆԻ

ՊՐԻՎԵՏ. ԱՅԵՐԲԻՆ, ՍԵԿՈՒՆԴԻԿԻԼԻՔԻ 14: զաշտօնելից
Խրկուած թագաւորական հրօմանութիվ մը կը կար-
դապրուի թէ խրաբանչեւր որչանեայք գահերեց
պաշտօնելին հետ ինչ ուստաքերութիւն ողիու՞ոց ու-
նննուն, պրգեւ զի պաշտօնելից կահերեցը ներբին
կատարութեան պյեւսց ձիւղբան վրայ աեւու-
թիւն և անոնց հարկանոր միութիւնը պահելու հա-
մար զի բարեիւն ունենայ, և կառավարութիւնն
ծանրութիւն զարեթերուն վրայ թագաւորին տեղե-
կաթիւն կարու ըլլայ տալ: Հրոմանատիկ կ որոշե-
ու Ը. Խրաբանչեւր որչանեայ կառավարութիւնն
եանը գործութիւննանց մէջ յատախաց զաշտօ-
նելից կահերեցին հետ մրագունած ըլլայ: Բ. Խրաբ-
անչեւրին ծանր գործերուն համար թագաւորին
հաւատութիւնը պէտք է, ան ատեն հարկանոր աե-
զե կութիւնը, բառաց զի պատուիլից զահերեցը:

Խամբորդ թեատր բացվածաւացը զինամիլ:

— | անոն, Անգլոսմերի 10: բարեցուոյ գաղ-
թականութեաւէն եկած լոերը, Կրու Վանդակի-
չեն, պատմու զանին վրաց գէջ ապշեցութիւն ըստին
շատու կը սկսի և անոն կ ընել, աս անօնիք պատե-
րազմիքու վրայ որ նոք արգելն իր ամենէն ընտի-
րու հարաւաները զո՞ս բռն ու անգամ ստակ արգել-
մու: Առաջի ամենը մէջ, նոյն զարդարկուու թեատր
կուսափար՝ Կոմքըարդ զօրապետ անձամի երկի-
ութուունք ըստա, որտեղ տմէննէին հետեւամբիւն մի-
շանեցան, ինչու որ Գաֆրաստունցը կօրսընցուցան
ու ըլքըն անմիջապէս զորմանալ ձևոք բերին, ե-
մէկ երկու կարճուոր անցքեր ու բռնեցին: Կամք
բարդ զօրապետը միալը զրաւ որ Գաֆրաստունի

— Հաղութեան, Օգոստոսի 26: Ավագ լայն լրահետք
պաշտօնական և զանակաւ հետևեալ ըստը կու առց
հանա բերան նարէն բանկելուն վրայ, որն որ ամսոցն
20ին եւ 21ին մէջ զիշէրը պատահեցաւ: Հուր շն-
չէր սկսելուն յառաջ երկրի տակեն շառացի նմեր
կը շառելին, եւ երեք անդամ՝ սաստիկ դեռնաշարժ
եղաւ: Աս երեւոյթներէն հաքը անմիջապէս Ապրէ-
տէ: Հետու եւ Ծիծորոց Տուազրա ըսուած տեղե-
րէն երկու նոր բերաններ բացուեցուն, որոցներ նախ
եւ յառաջ շատ բարակ մնիսի փոշի զորս եւսու,
որն որ քը ըշտակոց աեղերը ծածկեց, օգոյ մէջ անգրն-
գակացոց շարժմանը ապահովեցաւ եւ մինչեւ ճոյ
հասաւ: Քոչիկն եաւ հրացեալ յառաջաւա ժամանակաւ ժամանակին
քիչ, որն որ արագընթաց գետի նման երեք հրեց,
բառնակերդ՝ գեւի ի վար հոսեցաւ: Աս Ֆուլերուն
մէկը գեւի ի Զաֆֆարանա դեղ եւ մեկացը գեւի ի
հիարդը զեղը սկսաւ երթաւը՝ այս հրց հեղեղ
անդ տեղ երկու խաղական մզն լայնութիւն ուներ
ու երկու թիր թանձրութիւն, եւ պայմանի արա-
գալեամբ կը վագեր, որ մէկ ժամու մէջ զրեթէ
160 թիւնին աւելի երկիր կրնար ծածկեց: Կա ա-
գործ թիւնն անմիջապէս հարկաւ այ միջոցներ ի գործ
կրաւ որ Զաֆֆարանային բնակենալու մասութա-
յանեցն ազատ: Օգոստոսի 27ին առաջաւուն ժա-
մի 7ին Գաբանիսիցն եկած բերան նայելով՝ ան-
ժամանակները լուսն նոյն գելին հարաստ երկիր-
ներն ու դաշտերն արգէն ծածկած եր եւ մէջ ա-
րագութեամբ գեւի ի յառաջ կը շարժէր: Հրա-
բանացն գործոցն մինչու քոնի կերպար կանելու-
նու Միջը կեղը շատ վասնուի մէջ էր: Եսթը ժամ-
երը եկած հեռագրական լուրը կը ծանօցանելին
թէ որ եղած էր որ Զաֆֆարանա գելին ընա-
կինքները գործ ելլեին, որովհետեւ շատի հեղեղ
որդէն աներան հասկը է: այդներու եւ դաշտուրու
վասն անշատի է: Հաս ուեսք է ծանօցանել որ Զաֆ-
ֆարանայի եւ Միջը ծանը վասուող հարազակա-
թիւնները գրիթէ 15 իտարական մզն նաևսի խա-
յաբանեն (հրաբուխի բերնէ): Հևու են: Գաբա-
նիսից քաջապահեան ապրու միջոցներ ի գործ գրա-
Զաֆֆարանայի վասած բնակեններն առաջացրնե-
րու եւ պաշտպանելու համար: Կրշտու ըրուր եկե-
ղեցներուն մէջ աղօթքներ որոն որ ըստու:

Ս Պ Ե Ն Ի Ա
ՄԵԾԵՐԻՑ, ԱՅ ՊԹԵՄՔՆԵՐԻ Զ ԹԱԳԱւՐԲԱՀՈՅՆ ՀՅՈՒ-
ԺԱՐՈՎԱԿԻՎ մը ՎԵՆԵՐՈՎ վիսյի ու ԽՐԱՆԱՏՈՎՅԻ ՆԱ-
ՀԱՆԴԱԿԻՎՆ պաշտօնաւուէթերուն ՀՅՈՒՋԵՆ տրուեցա-
որ ՆԵՐՆ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ պաշտօնաւ ՎԻՃԱԿԻՒ մէջ ՀՅՈՒ-
ՄՈՎԱԿԵՆԵ, որպէս զի ան հոգմերը յանձախած աւա-
զոկութեանց վերը մը արուի: Բայց ՀԵՐԱԿՈՆ, ՎԵ-
ՆԵ մէջ ոս ՀՅՈՒԺԱՐՄԱԿԻՆ մէջ ա. աղամինքը մինուկ
իրբեւ պաարուակ առնուած են, որ բան քաշա-
քական նպատակ մը յի խուած է, պահիքը՝ պաշտօ-
նուն վիճակին ընդուածակել: — « Առքիան ՆԱՀԱՆԳ-
ՆԵՐԵՆ Է ԿԱՋ յըթրուն նայերով ՝ դրձեալ Գայդիա-
ներու զնդեր կը կազմուին, որոնք անսարակցու ան-
խուակեն կը դրդուեմ՝ որ գիշ մը ժամանակէ վեր

ախոր քըս : Ասիկայ մէջ մը կընար ընել Ապահար
այս խէ իր հօրը Տիրամայ տանենը, որ այնու
գործողաթիւններ առնեցաւ Պարսց հետ : բայց ա-
մազ այնչափ հաւատակն ընդ աւոքեր, ինչու ո-
չըսպանու ուսամաթիւնն մէջ ամենեւն շիյիշուի
որ իր Վահագն որդին ալ պայման մէջ ամեն քաջու
մինաներ ըմարած ըլլայ, մէջ մըն ալ կընար ընել
Տիրամանեն և աւ, և ասիկայ մոցի համաձյան և
գառն զի Վահագն երդին մէջ իրու պիտուոր դր-
եալ կը Նիկարագուա, և մասն զի պարսց Աքեմե-
նակ ցեղին տէրամ միւնչը Մորոց և Պարսց միա-
ցալ տէրութիւն էր, և Աքուապեան Պարսց ին-
ցու իր արձանադիրներուն մէջ նշանակել կու ասու
միշտ Մորոց և Պարսց հաւատորին բանակները
բայց ունեն և անոնցնիւ կը պատերազմեր : Աշխա-
ջազդիմ է որ Վահագն տանի բանակի հետ պատե-
րազման ու աշխաջանկներ տարած ըլլայ, և
առ պատճեռաւ, ալ երգին մէջ կըսուի թէ Վահագ-
նակոց հետ խռովե ու յանիւ է :

Վահագնին իրավացյան կօգմերն ունել
ծովութ ըլլայն ու ան խո Ա-ս-սա-նին թէ դիցակն
յարդութեամբ եւ զօհերով պատուիլը կը ցացըն-
թէ Անհապն չուցիլով մերջապես որ ինք եւ բա-
խոնդակի հայրենինիք Պարսց ձեւու մասնաւի ու բա-
րութիւնն նուածուի, իրեններացի մէկաւզ հնապայի-
կողմանը քաջուած ըլլայ, և ողքին քայ մասն ին-
քնութիւններ ու պաշտպանած ու պահած եւ իր ա-
ռաւան հաշակը հոստ զա անքը չորս պին առածած
ըլլայ :

(၂၅၆၁၂၂၁၈၁၇၃၂ ၂၄၄၂၂၂၂ ၁၉၁၂၂၂၂၂၂၁၂)

• 美术设计与创作

၁၂၁၃

(Հարութեակութիւն, Տես Ա.իւ 35:)

Հոգածանչը Առափայի ամեն կաշըց ործնացնեն.
ուն մէջ կը շնորհի: Գլխաւ որ զ ործապահները ետ,
ուսաւ, Աշտաճիք, Եղեգով, Գուղբում, Գազան
Վրդիսա, Խէշերու ու Քամթաբննազարք նա-
հանդիերան մէջ են: Բայց առայ մէջ Սուրբայա-
ս: Գուղբունցի գործապահներուն կայնենք ամենէն
աշեկ կը և զուսն, զօրաւոր հաս ու գեղեցիկ գոյն
ունին և զիւրաբն եք են: Գիտերուն մինին հանեաւ,
առկան առնելավ՝ զուգանչին ամէքը հասպարկ-
որն ինչ որ է մինչեւ: Ա հասը Լ բաւ կը կըսէ՛ Ջ
թաղթ Առարք Լ, իսկ թէ որ Յ-Կ հաս կաշին
Լ բաւ կը կըսէ՛ Ջ՛ Առարքի: Խոզը մէրութեան
մէջ ամեն տարի 400,000 զուշ ամենչկ կը գործուի
որոնց շրաբն երեքը զարու կը խրկուի: Ան ծոված
նահանդիերան մէջ միցն կարմիր կաշի կ անցնի
և տերիսան քաղաքը զուգամաշչի մէծ վաճառա-
խնութիւն է կըսէ՛ Անն ուղաց, Պարսից, Պօբարաց
ու Տաճկառասմի հետ: Գերմանիս, Կարդիս և
Արքիս Համարութիւն ու Խանց երասմի քայլին կ առ-
նեն, իսկ Ասդ պիտի Անդ գրաւուրէն ու Ըստանիկէն

Կըսդունի :
Դաշտիայի ու գերմանիայի , հանաւանդ Ապառ-
իկի , Պողոչ , Ռևարիայի , Հանգարիայի գործա-
լունաց մէջ շատ հուեւ բնիկան են Խուսիսիք զո-
գամաշչ ձեւացընել , բոց շատ աշխատիլին հուեւ
թէրուս դրանց անը քիչ մը ունացուցած են
ասկայն ներքին յատկավիճանները չեն կրցած ա-
մենակ յարմարընել : Հասպատիքէն առ նմոն-
ցած զուգանշին զ ցիլ տեւելի բոց կը ըլլայ կառ-
ին վայ ուրց , երբեմ ոչ սեւ , այնչափ իսկուղ ո-
վարուն ը ըլլար , հապա կարծր , իսկ յատակ հապ-

բայցը ուստի կա պակասի: Բայց զարդարութեան պէտք է որ
անդհական անոցը չուն մը, կենցանի ու աշքի զար-
դար գցն մասնաւոց, ինդուի վրայ՝ պյուծ կաշ չ
համ պիտի առաջ գտնանկ, դիրքանելք պիտի ըլլայ
ու ձեռքին մեջ ճշուած առևն՛ ձայն պիտի համե

Յ. Անկը (անդուխ), որ Մողբը իւ երբեմ
նաև Տաճկաստանի կայի ալ կանո անի, զեղեցիկ
փոյքուն ու շատ բարակ կայի մըս է, նպազի, պիտի
ու աշխարի մըթերէն շմասած: Անկը պատրաստ
ըւ գիտաւոր զործողութիւններն տառիք էն. Նախ
մորթերը կրի մէջ կը խոժեն, եսքը կը բուռն ու
զգուշութեամբ՝ ձեռաք կամ մանաւոր զանուրիվ
մը մասւերը կը քերին: Երկրորդ անդամ ակադա
կրաչցոյ մէջ զնիւին ետեւ՝ հաշւոյն նելլիքին կուզմի
կը մարդին, եսքը շամպինի եռաջուց մէջ զգաւշու-
թեամբ մը կը թըրէն: Ըստակ ըլլային ետեւ՝ 24
ժամ՝ վրայ փայ գրուած կը ծգեն, զորլ մաշանձ
կրի մասունքը կ'ելլէ: Աղջուն ըրց մէջ նորէն յօւա-
յն ետեւ՝ երեք աերգամ 24 ժամ յարենի թեւիթի
հաւաքոյ մէջ կը գնին, որավ կաշին տեւիք փորբուկ
կ'ըլլց, ու մասանձ աննորբութիւնները զորու կ'եւ-
լին: Վայրից վերջ մաքոր շոտ կը յօւան ու նոր-
կուելու երեսին փայ ալէկ փոշի զարձան հասարակ
ու կը ցանեն: Նիրինու կը գայ նէ մաղսանցոց
կամ լու եւս մէլլածոց մէջ կը թըրուն, եսքը
կը ներկին: Անկը կարմիր ու զեղին ներկելու մէջ
ամենաւ ազդ մը մինչեւ հմաց Տաճկաց հասած
է: Տաճկաստանի ինուս շատ քաղաքաց մէջ հի-
մայ անձի դործարաններ կան, որոնց երկրին հա-
մար բառական պատրաստէն ետեւ՝ զորու ալ կը
բարին:

Վանենք գեղեցրիկ սելլու միաբառ կդրազն դրժաւ-
ըաններէն ինչը: Խուսնուզ ու Մազրուդ թէ գեղին
ու թէ կարմիր սեկ կը շինաւ, որն որ Մարտիքասին
ու Ավոնոսի վայրէն է: Ըստա կը տարածաւ: Տօր-
քը մէջ երեսէիք զ օրծարաններ հան, որոնք Հայոց,
Հրեեց ու Յաւնաց ձեռք են: Ասոյիսին Կալիգրա-
դաստին մէջ Հայոց մօծ մասը, զինաւրաբար-
պութիւնի քաղուքացք, զրեթէ 300 զերգաստան,
սեկ կը դորձէն լընուզն զ պիերու:

Անգլ գործելու կերպը՝ Երևանիցիք Հայու մը
Յեղանակ սորդած են, որդիվետեւ մինչև 1730 թ.
բարպացւոց մէջ Նշյալ գործերու եղանակը բարպացւին
անձ սնօսի էր։ Նշյա ասեն Նախոնի արուեստները
կենդանացընելու բնիկերութիւնը գիրիզոցու առու-
ելով Հայուղիք մէ փարք Եսիա խորեց, որն որ ամեն
եղանակները սորդիվեն ենու Ենց վիստի մէջ գոր-
ծաբան մը պատ է երկայն տան Անց վիստոց ու
Գողցիոց սելլ Եւրոպայի մէջ առյննը կը հա-
ճառեր, բայց Հինգ գերմանացոցն ալ անոնց
հաւ ասարհուա, մանաւոնդ գեղեցիկ գործուածքութե-
անոնցն մեր ոյ է։

6. Գաւահանոնչիր. (առջը) Հաստ ու զօրասոր
կաշի մըն է, որն որ գրիք երեսին վայ առեն կազմ
հաւատար կետեր կամ փոքր պալարներ ունի, առեն
զցն կանել և քայ մէջ կը կոմիրդայ: Առաք, թա-
թարք և՛ Վարդիք Վարդի եղա, կաշին կը շննեն,
բոկ Աժտեղիսան ձեռ: Կաշոյն բարու կազմերէն:
Ամենն շոռ մինառածած զցնը մնաթ կանոնը է,
բաց կապցայ, կարդիր, մեռ ու մնիբագրոյն զցներն
այ, յարդի են: Տամնէն սուլու կարդիրն է, վաճ զի
հասարակորն որդ ան կարդիրով կը ունիքին: Կա-
տանդնաւողոց մինիրագրոյն գաւահանոնչիր՝ խիստ
յարդիներէն մէն է: Խըրուցյի մէջ ամենէն գեշ
անուանի ոցի կաշին շննածն է, որն որ տարցած
պղնձի ատխուակներու առակ կը ճնշնէն, որպէս զի առ
կիսաւոր տեսքը տան: Բայց ճանենայր դիւրին է,
կաշին քիչ մը քերթելիլու է, թէ՛ որ շուտով կը քեր-
թամի եւրոպացն է: Բուն գաւահանոնչիր ովեոր է
որ մէծ ըլլայ, գեղցիցիկ անոր ու ամեն անը հաւ-

ուր կ-օտքը ունենալու :
Եւ Պապիցեղը գործուած կամ ողիսակադադ
կաշի անձնը ի ըստին, որոնք առանց անկոյցն աղա-
ղի մոցն պազեցով կը գործուին : Վարդերը քա-
մեջ կարդացնելէն եւսէ, կրտսչոց մէջ կը գնեն,
որպէս ոչ մաղթը եղեն, մերք կը հասունցնելը
հանելէն եւսէ, անսին ոյ մէջ ինտիստ ուս-

շահայք եւու, աստիք մը մէջ թափառով տառ
տիկ կը ծեծեն, ու ողբամազերը զդոց շահեամբ
հանձեն ետեւ ցորենի թեփի և աջըց մէջ կը
խնկեցնէն: Ասիկայ ըլլաւեն ետեւ՝ պազեղի ու
ափ ըստծուածքի մը մէջ կը զնեն, որն օր մըրիս
գործազրեմին է: Խո անռակ կաշի շնչնուու կը լեն
Սովորակաղազ, և, առ կերպը կը գործածի դրւ-
խուարաբոր տկար մարմարուն փոց, թնակես է պա-
հեման, եղջերուն, որմզգական և զնն, խցին, մա-
քին ու բաժին մարմիւ: Բայց Անհարացիք նաև
մէծ ու զօրուոր մարմարեն ալ կը շնչեն: ասկայու
ասոնք կը աջըց մէջ շնի զներ, այլ պապեզօն կա-
կըցընէն ետեւ՝ առ անեսէի մը մէջ վառուած
կրակի փոց կը բանեն ու ճարպու համ ձկան և

զով կ'ածեն, որով շատ զբաւոր ու հասանակուն կաշի կը ցիւուի: Ապիստիկադաղի կաշիներուն առաջ կ'երթման հետու եւ այներն ալ, Վունաւոր մաչի, որուն երեսը ձերմակ, իսկ առաջի կոզմի՝ դպրոց շն կը ներ- կեն: Պրիւանէին պազրեցամանէկ, որն որ զանազան

գունդի է, ասիկաց առելի կակա զ ընելու համար՝ հաւելի գեղաւով խուն չերմ կամի մէջ թափ-
խելէն եռեւ, կը նորիկէն, Գասեմական պալլեզու-
մաշկ, որն որ պալլեզուի գործ և լէն եռեւ՝ տեսակ
մը ուսիի կեղեւէ շնուռած ապավի մէջ կը գնեն, որով կաշին գորշ գոյն ու առանձին հուս մը կ'առ-
նէ, վայսուն կամ երլունիկէն քաղցրի կաշին, որն որ
կամուն, հակիմի ճերմակուցով ու ձեթով օծելին
եւ պատրաստելին եռոքը կը լիբէն եւ վառ սալցուկ
(Աշուանուկ) շնուռած տեսակ մը ջարակ կը զարմեն:

4. Հարցածնչիր առանց տղազի ու պալլեզի կը ընենք: Մարմին մաշերը համելէն եռեւ՝ ճարպամ
կամ եղով ցյագ կ'օծեն, առ վախճանիր հա-
մար մասնաւոր շնուռած մեքենայի մէջ մարմիը ճար-
պով կը չըլնի, եաբլ ամենու վաստի գոյս դրամած կը
թողածն՝ որ քիչ մը խոնդին: Ասիկաց ըլլալէն եռեւ՝
կամ ոյն երեսները կզած առելորդ իւրացին մա-
սերն այրաքանի եռաջրով, կը լուսն կը հանեն: Առ
կաշիդործութեան իւրացին համար հասարակօրէն
ոյդ եման, այժի, չփարի, եղլիրուի, երբեմն ով-
եղան ու կոփու կաշի կ առնեն: Հասարակօրէն կա-
շոյն վերին երեսը կը քերմէն, որպէս զի եղու մէջը
զի բառ, անցնի, եւ առաջ զի բառեր ու փափու կը
ըլլաց: Ըստ ուղամ կիսառոր ալ կ'ընեն, բայց ան-
տեսն առ զինին գիւրակմէ երութիւնն ու հասառու-
թիւնը չ'ունենար: Միոյն ոչխորի մարմիք կիսառոր

լուս ուշ շահամար. Այդու ուղարկութեամբ զբանուոր
կինաց ըլլագ, խոկ պյօթի ու եւլքերուի մօրթել շատ
պինդ ըլլազուն ու եղու զժռւարա. Ճներուն համեմը
չեն բներ. Երբօր առ կաշիները կը յշկուին, խիստ
զեվլցիկ կ'ըլլան ու ասուենման անեւք մը կ'աւենինան,
այնուհետ որ զգեստի ալ կընան գործածուիլ. Ըստ
անդամ Հոգնկաներկով (օօրե) զեղին զըն կու-
տան, բայց ասով կաշին կը պինդանայ ու ասուենման
տեղը կը էորսընցընէ:

Նարպագ գործուած կաշին աղեկ ըլլայու համար
պէտք է որ շօշափուելու առևն փափուկ ըլլայ, մեր-
մակ ու իմաստ որ երեսը մնաբար ըլլայու է, իսկ հաս-
կետութիւն, դժուարացներ, ու առաջնամակ են արդիութիւն
պահասաւոր է: Ամենէն ընտիրը՝ վիթի կաշին է իր
հասաւատութեան ու զիւրամեքութիւնն ան համար: առ
կաշին աղաստեց որ ըլլայ աճառով կրնոյ լուս-
ցուիլ: գլխաւորաբար ձևունց ու անցո շինէլու եւ
մոգիկը գտելու կը զործածուի: Անի քիրուէն,
ձինէ լուսէն, շամկերիէն ու պրնոպալէն կը զայ-
բացը շատ քիչ է, որովհետեւ հիմոց նոյն անառու-
նը քիչ կը գտնուի: Անոր համար այժմ, ոչխարի ու
կուզի մորթերէն նոյնին նմանցընելլով կը շինէն:
այժմն արսեի ու եղի կաշչյն մէջ զանազան-
թիւն կայ, առ մինին կաշին առելի զօրուոր է: Եւ-
թերուի կաշին բարուկ բաներու կը գործածուի, եւ
շատ անց առ վիթի կաշչյն տեղը կը բռնէ: Ար-
մեջակին եղջերուի կաշին նշյալքն զօրուոր ու զօ-
րուկ է, բայց խոնաւութիւնն է կը պնդուած: Ճան-
կաշին բառակին փափուկ ու զօրուոր է, ովզորի
շներուն կոշին շատ բարակ բամերու: կը գործածուի:

P R E S U M M A

• १८

1. «Պատմելով պործուած կամ ողիսակաղազ կաշի անմեր կը ըստուին, որոնք առանց անկային ադապտի միջն պայմենով կը պործուին։ Մարմերը ջրով մէջ կարգադրելի է եւս։» կրախոց մէջ կը դնեն, որպէս զի մասկի եղին, վերջու կրի մասունքները հանելի էն եւս։» անսնի մը մէջ թափեալով ուստի կը ծեծեն, ու ողուամազերը զդու չափեալով կամ ետեւ ողուեն թեհին իսաաօսու մէջ իս

Արքայի պատուի համար կը գովազն ու կը թուակար, ոչութեար կասալութեամբ կը գտնապին կը ըրջէ քրծեն, բարիսթենն աղօնեարը կը կօնաեր եւ ձևուը տերը կը գուցը ու կը տեղադրէր.

Ա երջանիւ ձեռքն է, ահաւասիկ պինը վասց գուման կ տունեմ... : Եսոց հիմնի իրեն ի՞նչ բարձր...
Ես հարցման երթանարդը փարնիքի ու ասարակու տնացոց մէջ թուկոն կանգ տուաւ շատ անցուց ու հարցուն ու դուռըն մորթը: Եսոց Ռանդարացիք նաև մէծ ու դորաւոր մորթերէն ալ կը շննեն, սահացն առնպ կրածոյ մէջ չեն դներ, այս պազենդով կա կրցընելէն եւոււ՝ առք սենեկի մը մէջ վառուած կրակի վաց կը բանեն ու ճարպով կամ ձկան եւ

